

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ

«ПОРІВНЯЛЬНЕ КОНСТИТУЦІЙНЕ ТА МІЖНАРОДНЕ ПУБЛІЧНЕ ПРАВО»

Ступінь вищої освіти – Бакалавр
Спеціальність – 291 міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії
Освітня програма – «Міжнародні відносини»
Рік навчання 1, семестр II
Форма навчання – денна та заочна
Кількість кредитів ЄКТС – 4
Мова викладання – українська

Лектор курсу

Контактна інформація
лектора (e-mail)

Сторінка курсу в
eLearn

к.ю.н., доцент кафедри філософії та міжнародної комунікації,
Харчук Олександр Олександрович

kharchuk_alex@ukr.net

<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=5249>

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Метою курсу є формування в студентів цілісного уявлення про сучасне конституційне право іноземних держав у порівняльно-правовому аспекті та про міжнародне публічне право як особливу самостійну правову систему, їхню структуру, предмет і суб'єктів, джерела та основні галузі; надання необхідних знань національних і міжнародно-правових актів, що регулюють окремі питання конституційного ладу держав, формування вмій та навичок правильного їхнього тлумаченні й застосування, а також роботи з порівняльно-правовою та міжнародно-правовою термінологією; формування вмій визначення сучасних проблем конституціоналізму в іноземних державах та міжнародного співробітництва, а також навичок пошуку шляхів їх усунення.

Завданням курсу є набуття студентами знань, умій і компетенцій ефективно реалізовувати набуті теоретичні знання на практиці, самостійно аналізувати та співвідносити різнобічні конституційно-правові явища, робити власні висновки, обґрунтовувати свої судження, знаходити їм практичне застосування, а також вивчення джерел сучасного конституційного законодавства іноземних держав та міжнародного публічного права, особливостей галузей конституційного права сучасних держав та міжнародного публічного права, міжнародних договорів України, положень національного законодавства, що регулюють окремі питання конституційного ладу іноземних держав та міжнародного публічного права, становлять систему джерел цих наук і навчальної дисципліни.

Набуття компетентностей:

- інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в сфері міжнародних відносин, суспільних комунікації та регіональних студій, зовнішньополітичної діяльності держав, міжнародних взаємодій між

державами, міжнародними організаціями та недержавними акторами, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов та передбачає застосування теорій суспільних наук та спеціальних наукових методів дослідження проблем міжнародних відносин.

- загальні компетентності (ЗК):

- 1) **ЗК3.** Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- 2) **ЗК4.** Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- 3) **ЗК5.** Здатність працювати в міжнародному контексті.
- 4) **ЗК6.** Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- 5) **ЗК7.** Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- 6) **ЗК8.** Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- 7) **ЗК9.** Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.
- 8) **ЗК12.** Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

- фахові (спеціальні) компетентності (ФК):

- 1) **СК2.** Здатність аналізувати міжнародні процеси у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному.
- 2) **СК4.** Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми у сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики держав, суспільних комунікацій, регіональних досліджень.
- 3) **СК5.** Здатність аналізувати вплив світової економіки, міжнародного права та внутрішньої політики на структуру й динаміку міжнародних відносин та зовнішньої політики держав.
- 4) **СК7.** Здатність аналізувати міжнародні інтеграційні процеси у світі та на Європейському континенті, та місце в них України
- 5) **СК11.** Здатність аналізувати природу та еволюцію міжнародних організацій, їх місця у системі міжнародних відносин, основних форм та перспектив співпраці України з ними.
- 6) **СК12.** Здатність до здійснення комунікації та інформаційно-аналітичної діяльності у сфері міжнародних відносин (українською та іноземними мовами).

Програмні результати навчання (ПРН) ОП:

РН01. Знати та розуміти природу міжнародних відносин та регіонального розвитку, еволюцію, стан теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики, а також природу та джерела політики держав на міжнародній арені і діяльності інших учасників міжнародних відносин.

РН02. Знати та розуміти природу та динаміку міжнародної безпеки, розуміти особливості її забезпечення на глобальному, регіональному та національному рівні, знати природу та підходи до вирішення міжнародних та інтернаціоналізованих конфліктів.

PH03. Знати природу міжнародного співробітництва, характер взаємодії між міжнародним акторами, співвідношення державних, недержавних акторів у світовій політиці.

PH04. Знати принципи, механізми та процеси забезпечення зовнішньої політики держав, взаємодії між зовнішньою та внутрішньою політикою, визначення та реалізації на міжнародній арені національних інтересів держав, процесу формування та реалізації зовнішньополітичних рішень.

PH05. Знати природу та механізми міжнародних комунікацій.

PH09. Досліджувати проблеми міжнародних відносин, регіонального розвитку, зовнішньої політики, міжнародних комунікацій, із використанням сучасних політичних, економічних і правових теорій та концепцій, наукових методів та міждисциплінарних підходів, презентувати результати досліджень, надавати відповідні рекомендації.

PH10. Вільно спілкуватися державною та іноземними мовами на професійному рівні, необхідному для ведення професійної дискусії, підготовки аналітичних та дослідницьких документів.

PH11. Здійснювати прикладний аналіз міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав, міжнародних процесів та міжнародної ситуації відповідно до поставлених цілей, готувати інформаційні та аналітичні.

PH12. Володіти навичками професійного усного та письмового перекладу з/на іноземні мови, зокрема, з фахової тематики міжнародного співробітництва, зовнішньої політики, міжнародних комунікацій, регіональних студій, дво-та багатосторонніх міжнародних проектів.

PH13. Вести фахову дискусію із проблем міжнародних відносин, міжнародних комунікацій, регіональних студій, зовнішньополітичної діяльності, аргументувати свою позицію, поважати опонентів і їхню точку зору.

PH14. Використовувати сучасні цифрові технології, спеціалізовані програмне забезпечення, бази даних та інформаційні системи для розв'язання складних спеціалізованих задач у сфері міжнародних відносин, суспільних комунікацій та/або регіональних студій.

PH15. Розуміти та застосовувати для розв'язання складних спеціалізованих задач міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій чинне законодавство, міжнародні нормативні документи і угоди, довідкові матеріали, чинні стандарти і технічні умови тощо.

PH16. Розуміти та відстоювати національні інтереси України у міжнародній діяльності.

PH17. Мати навички самостійного визначення освітніх цілей та навчання, пошуку необхідних для їх досягнення освітніх ресурсів.

СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Тема	Години (лекції/лабораторні, практичні, семінарські)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
2 семестр				
Модуль 1				
Тема 1. Загальна	2/2	Знати сутність	Тести.	5

характеристика конституційного права. Сучасні конституційні моделі.		конституційного права в національній правовій системі, моделі конституцій та конституційного контролю; розуміти місце порівняльного конституційного права в системі юридичних наук.	Питання. Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn)	
Тема 2. Конституційно-правовий статус особи. Права та свободи людини і громадянина	2/2	Знати міжнародні стандарти прав людини, громадянства, елементи правового статусу особи, покоління прав людини. Уміти характеризувати зміст конституційно-правового статусу людини і громадянина, усвідомлювати проблеми його реалізації.	Тести. Питання. Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn)	5
Тема 3. Конституційні форми безпосереднього народовладдя в зарубіжних країнах. Виборче право та виборчі системи.	2/2	Розуміти сутність виборів, референдумів та інших форм безпосередньої демократії. Уміти аналізувати норми виборчого права, відносини та акти, розкривати їхню специфіку й застосовувати в практичній діяльності.	Тести. Питання. Вирішення юридичних кейсів. Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn)	5
Тема 4. Інститут законодавчої влади. Парламенти та парламентаризм	2/2	Знати витоки і правову природу парламентаризму, конституційні моделі законодавчої влади, правила формування, структуру та склад парламенту, основні форми його діяльності; правовий статус депутата	Тести. Питання. Розгляд судової практики. Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn)	5

		парламенту; законодавчий процес у парламентах та його стадії. Уміти застосовувати здобуті знання під час вирішення практичних ситуацій.		
Тема 5. Конституційно-правовий статус глави держави	2/2	Знати витоки і правову природу інституту глави держави, зміст конституційно-правового статусу Президента України. Уміти застосовувати здобуті знання під час вирішення практичних ситуацій.	Тести. Питання. Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn)	5
Тема 6. Уряди в зарубіжних країнах: аналіз конституційно-правового статусу	2/2	Розуміти завдання, систему й повноваження органів виконавчої влади, їхнє місце в системі органів державної влади.	Тести. Питання. Розгляд судової практики та вирішення юридичних кейсів. Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn)	5
Тема 7. Конституційні основи судової влади та місцеве самоврядування.	2/2	Знати завдання, систему й повноваження органів судової влади, місце прокуратури в системі органів державної влади. Розуміти завдання, систему й повноваження органу конституційної юстиції, його місце в системі органів державної влади. Уміти застосовувати здобуті знання під час вирішення практичних	Тести. Питання. Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn)	5

		ситуацій.		
Модуль 2				
Тема 1. Поняття, джерела та історія міжнародного публічного права	2/2	Розуміти, як відбувається міжнародно-правове регулювання міжнародних відносин та вміти аналізувати цей процес. Знати поняття та різновиди джерел міжнародного публічного права. Знати історичні етапи розвитку міжнародного права.	Тести. Питання. Вивчення судової практики. Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn)	5
Тема 2. Принципи й норми міжнародного публічного права. Співвідношення міжнародного та національного права	2/2	Знати, розуміти та вміти застосовувати принципи міжнародного публічного права. Знати основні теорії співвідношення міжнародного та національного права, вміти аналізувати законодавство на наявність норм, які закріплюють це співвідношення.	Тести. Питання. Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn)	4
Тема 3. Суб'єкти міжнародного публічного права	2/2	Розуміти особливості суб'єктів та учасників міжнародних відносин та міжнародного права. Розуміти особливості правового статусу індивіда в сучасному міжнародному праві. Знати поняття, різновиди, теорії та форми визнання в міжнародному праві, вміти аналізувати проблеми визнання. Знати поняття юрисдикції та імунітету держави.	Тести. Питання. Вивчення судової практики та вирішення юридичних кейсів. Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn)	5
Тема 4. Право	2/2	Знати поняття та	Тести.	4

міжнародних договорів		різновиди джерел міжнародного публічного права; поняття і класифікацію міжнародних договорів, стадії їхнього укладання, порядок їхньої дії, недійсності, пролонгації, припинення та тлумачення. Уміти застосовувати здобуті знання під час вирішення практичних ситуацій.	Питання. Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn)	
Тема 5. Право зовнішніх зносин. Консульське право	2/2	Розуміти поняття і значення зовнішніх зносин. Знати порядок встановлення та припинення дипломатичних та консульських відносин; поняття і класифікацію дипломатичних представництв та консульських установ, їхній статус, структуру і функції; початок та завершення дипломатичної та консульської місії. Розрізняти персонал дипломатичних представництв та консульських установ, їхній статус; дипломатичні та консульські привілеї та імунітети.	Тести. Питання. Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn)	5
Тема 6. Право міжнародних організацій	2/2	Знати історію, поняття, ознаки, організаційну структуру, правосуб'єктність, права, обов'язки та функції міжнародних організацій. Уміти застосовувати здобуті знання під	Тести. Питання. Вирішення юридичних кейсів. Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn)	4

		час вирішення практичних ситуацій.		
Тема 7. Міжнародно-правові спори та їхнє вирішення. Міжнародне гуманітарне право. Продовольча безпека	2/2	Аналізувати відповідальність у міжнародному праві, знати поняття, різновиди та форми міжнародної відповідальності. Аналізувати санкції й контрзаходи в міжнародному праві, розуміти їхню природу та процедуру застосування. Знати порядок розв'язання спорів у міжнародних організаціях. Розуміти сучасні загрози системі міжнародної безпеки; перспективи та виклики сучасної системи глобальної продовольчої безпеки; продовольчі баланси.	Тести. Питання. Вивчення судової практики. Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn)	5
Тема 8. Міжнародне право навколишнього середовища	2/2	Розуміти особливості охорони навколишнього середовища в сучасних міжнародних відносинах. Орієнтуватися у джерелах міжнародно—правової охорони навколишнього середовища. Знати поняття і особливості міжнародного права навколишнього середовища як галузі сучасного загального міжнародного права. Виокремлювати принципи міжнародно-правової охорони навколишнього	Тести. Питання. Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn)	4

		середовища.		
Всього за 2 семестр				70
Екзамен				30
Всього за курс				100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (віднімається по 5 балів за кожен день прострочення). Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності:	Усі письмові роботи повинні бути написані самостійно, перевіряються на наявність плагіату й допускаються до захисту із коректними посиланнями на текстові запозичення (до 40%). Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (у т.ч. із використанням мобільних пристроїв).
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим для видів діяльності, що передбачають очний формат F2F (Face to Face). За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально в онлайн формі за погодженням із деканом факультету. У разі пропуску 1/3 лекційних та/чи семінарських занять студент не допускається до підсумкового контролю без відпрацювання всіх пропущених занять. Відпрацювання занять здійснюється протягом двох тижнів із моменту пропуску заняття або отримання незадовільної оцінки на занятті.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ СТУДЕНТІВ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів/заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ:

Основна:

1. Бровченко Н.В. Конституційне право зарубіжних країн: навчальний посібник для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» напряму підготовки «Правознавство» / Н.В. Бровченко. – Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2014. – 120 с.
2. Буткевич О. В. Історія міжнародного права : підручник / О. В. Буткевич. – К. : Видавництво Ліра-К, 2013. – 416 с.
3. Верлос Н.В. Конституційне право зарубіжних країн: курс лекцій для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності «Право» освітньої програми «Правознавство» / Н.В. Верлос. – Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2017. – 145 с.
4. Верлос Н.В. Конституційне право зарубіжних країн: практикум для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» напряму підготовки «Правознавство» / Н.В. Верлос. – Запоріжжя: ЗНУ, 2016. – 120 с.

5. Верлос Н.В. Конституційне право зарубіжних країн: робоча програма / Н.В.Верлос. – Запоріжжя: ЗНУ, 2016. – 29 с.
6. Державне право зарубіжних країн (у схемах): Навч. Посіб. / Б. В. Калиновський, О. Я. Лапка, Н. Я. Лапка, Т. О. Пікуля, Л. А. Івершенко, Л. М. Козодой, К. В. Тарасенко; За заг. ред. О. Я. Лапки. – К.: КНТ, 2015. – 528 с.
7. Мицик В. В. Права людини у міжнародному праві. Міжнародно-правові механізми захисту: підручник для ВУЗів / Київ. Ун. Тараса Шевченка. Інститут міжнародних відносин. – К. : Видавничий дім «Промені», 2010. –722 с.
8. Міжнародне гуманітарне право. Посібник для юриста / [М.М. Гнатовський, Т.Р. Короткий, А.О. Кориневич, В.М. Лисик, О.Р. Поєдинок, Н.В. Хендель]; за ред.. Т.Р. Короткого – Київ-Одеса : Українська гельсінська спілка з прав людини, Фенікс, 2016. – 2017. – 145 с. // <https://helsinki.org.ua/wp-content/uploads/2018/03/МНП-final.pdf>
9. Міжнародне публічне право : підручник : у 2 т. / В. В. Мицик, М. В. Буроменський, О. В. Буткевич та ін.; за ред.. В. В. Мицика. Харків : Право, 2019. Т. 1 : Основи теорії. 2019. 416 с.
10. Міжнародне право :навч. Посібник / За ред.. М. В. Буроменського. К. ЮрінкомІнтер, 2006. 336 с.
11. Міжнародне публічне право : підручник / В. М. Репецький, В. М. Лисик, М. М. Макієвіч та 10ед. ; за ред.. В. М. Репецького. Київ :Знання, 2012.437 с.
12. Савчин М. Порівняльне конституційне право. – К.: Юрінком Інтер, 2020. – 328с.
13. Сироїд Т. Л. Міжнародне публічне право : підручник. Одеса : Фенікс,2018. 744 с.
14. Тимченко Л. Д. Международное право. Вводный курс. Одеса : Фенікс,2014. 320 с.

Допоміжна:

1. Akehurst's Modern Introduction to International Law. Seventh revised edition. Peter Malanczuk. London and New York, 1997. p. http://jpkc.fudan.edu.cn/picture/article/460/b5/d0/c17942674e1f8832344e9e0ec9fc/f7_ad336c-8294-46f8-a94e-e863ccb9094f.pdf
2. Alina Kaczorowska, Public International Law, 2nd ed., London: Old Bailey Press, 2003.
3. Antonio Cassese, International Law, 2nd ed., Oxford; Oxford University Press, 2005.
4. Ian Brownlie, Principles of Public International Law, 6th ed., Oxford University Press, 2003.
5. International Law: Cases and materials. 6th Edition by Lori Damrosch & Sean Murphy. American Casebook Series; West Academic Publishing, 2014. - 1250 p.
6. Introduction to International Relations: Theories and Approaches. 6th

Edition by Robert Jackson and George Sorensen. Oxford University Press, 2016. - 384 p.

7. Marco Sassòli&Antoine Bouvier, How Does Law Protect in War? 2nd ed. Geneva: ICRC 2006.

8. William R. Slomanson. Fundamental Perspectives on International Law, Sixth Edition. – Boston: ThomsonWadsworth,2011.
<http://www.corteidh.or.cr/tablas/r32533.pdf>

Інформаційні ресурси

1. <http://www.rada.gov.ua> – Офіційний сайт Верховної Ради України
2. <http://www.nbu.gov.ua> – Національна бібліотека імені В.І.Вернадського
3. <http://www.loc.gov> – бібліотека Конгресу США
4. <http://www.bl.uk> – Британська бібліотека
5. <http://www.d-nd.de> – Німецька національна бібліотека
6. <http://www.bnf.fr> – Національна бібліотека Франції
7. <http://dev.europeana.eu> – Європейська цифрова бібліотека (Europeana)